

ASPECTE PSIHOPEDAGOGICE ALE IMPLEMENTĂRII ÎNVĂȚĂRII MIXTE

Svetlana BUREA, dr. în ped.

Catedra Limbi și Literaturi Străine, UST

Rezumat. Învățarea mixtă este stilul inovativ de învățare apreciat pentru flexibilitate, promovarea învățării individualizate și oportunitatea de a antrena în procesul educațional variate resurse didactice care corespund necesităților reale de formare ale elevului modern. Literatura de specialitate prezintă șase modele de bază ale acestui stil care pot fi aplicate în dependență de prioritățile și valorile contextului educațional existent. Sunt avantaje cât și dezavantaje ale aplicării învățării mixte. Printre avantaje se remarcă sporirea motivației elevilor, crearea de conținut didactic mai personalizat care va contribui la dezvoltarea autonomiei și responsabilității elevului și desigur o eficiență mai mare în formarea de cunoștințe și competențe. Unul din aspectele critice ale implementării învățării mixte este cultura de învățare. Dezvoltarea ei necesită timp și planificare strategică iar fondarea ei are la bază filozofia școlii în care este aplicată.

Cuvinte cheie: învățarea mixtă, modele, model virtual, cunoștințe, competențe, colaborare, comunicare, autonomie, cultura școlară.

Abstract. Blended learning is the innovative learning style appreciated for flexibility, the chance of developing individualized learning, and the opportunity of using various teaching resources that correspond to the real training needs of the modern student. The literature presents six basic models of this innovative style that can be applied depending on the priorities and values of the existing educational context. There are advantages and disadvantages while using blended learning. Among the benefits we can mention increased student motivation, the creation of more personalized teaching content that will contribute to the development of student autonomy and responsibility, and of course greater efficiency in the formation of knowledge and competences. One of the critical aspects of implementing blended learning is the school learning culture. To develop it requires time and strategic design and its foundation is based on the philosophy of the school in which it is applied.

Keywords: blended learning, models, virtual model, knowledge, skills, collaboration, communication, autonomy, school culture.

O clasă modernă facilitează experiențe de învățare de calitate înaltă așa cum presupune un proces diferențiat. Elevii au potențial diferit, unii asimilează conținutul mai rapid, alții mai lent, preferă diferite stiluri de învățare astfel, fiecare elev are nevoie de o abordare individuală ca să învețe cu succes.

Învățarea mixtă este tocmai abordarea care vine să soluționeze problema în contextul schimbării paradigmei procesului modern de învățare. Ce este de fapt învățarea mixtă? Aceasta este o abordare în procesul educațional care presupune îmbinarea stilului tradițional din sala de clasă cu cel online, așa dar, un amestec al mediului virtual cu cel față în față. Stilul dat este apreciat pentru flexibilitatea și capacitatea de a construi conținut educațional individualizat, cu ajutorul căruia subiectul poate învăța în ritmul propriu pentru a-și dezvolta cunoștințe și competențe specifice.

În general, învățarea mixtă este structurat din o parte din procesul de învățare care are loc online, elevul având posibilitatea de a gestiona ritmul în care învață, și o altă porțiune a învățării este condusă de învățător/profesor prin activități de clasă. Esențial este ca aceste

două tipuri de activități de învățare să fie complementare și să formeze un mediu de învățare integrat.

Învățarea mixtă are multe avantaje cum ar fi elevi mai **motivați**, așa cum, profesorul poate utiliza diferite instrumente digitale și conținut variat (acces la multe resurse online) care cu siguranță va contribui la interactivitatea experiențelor de învățare.

Un alt aspect al învățării mixte care poate fi stimulat este **colaborarea**. Colaborarea este unul dintre factorii cheie necesari pentru învățarea eficientă. Învățarea mixtă permite elevilor să lucreze împreună, să se angajeze în discuții și să-și ofere feedback, ceea ce duce, fără îndoială, la o îmbunătățire și o implicare mai mare.

O mai bună **comunicare** este un alt aspect pozitiv. Învățarea mixtă eficientizează comunicarea dintre elev și profesor. În general, utilizarea tehnologiei permite profesorului să ofere o varietate de mijloace de comunicare, cum ar fi e-mail, mesagerie instantanee, discuții online și anunțuri de știri online, conferințe.

Stilul de învățare mixt promovează **autonomia și responsabilitatea** elevului: atunci când o parte din conținut este online, este de competența elevilor să-și dozeze ritmul și să respecte termenele limite indicate pentru sarcini. Aceasta dezvoltă responsabilitatea elevului care contribuie activ la dobândirea de cunoștințe și formarea de competențe.

Literatura de specialitate prezintă șase modele de învățare mixtă care se diferențiază în funcție de mai mulți parametri dintre care se menționează rolurile profesorului, planificarea, spațiul fizic și metodele de prezentare a conținutului. Cele mai aplicate modele sunt: *învățarea prin rotație, lecțiile inversate și modelul flexibil*.

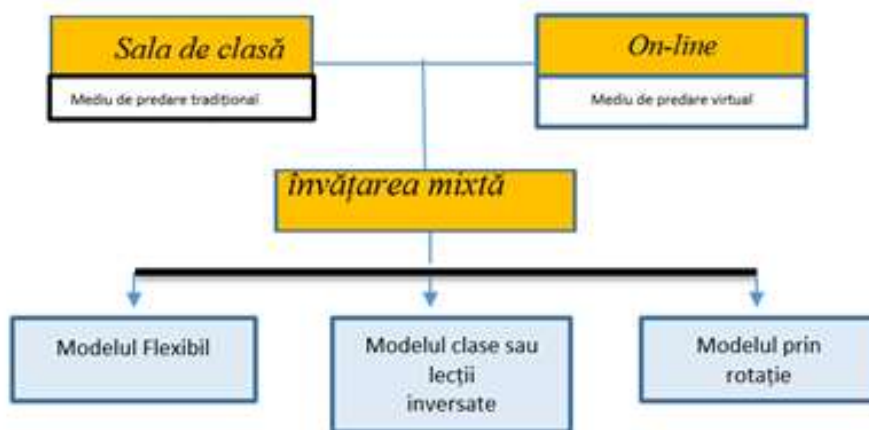

Figura 1. Învățarea mixtă

Învățarea prin rotație poate avea mai multe variante. Modelul dat permite elevilor să se rotească prin stații într-un program fix, unde cel puțin una dintre stații este o stație de învățare online. Acest model este cel mai des întâlnit în învățământul preșcolar, învățarea bazată pe centre.

Modelul flexibil-în cadrul acestei abordări, materialul este transmis prioritar online. Deși profesorii se află în sală pentru a asigura suport dacă este cazul, învățarea este realizată de fiecare elev în parte pe cont propriu, pe măsură ce învață în mod independent și pune în

practică noi concepte în mediul digital. Așa dar, învățarea este asistată de profesor, el oferă feedback constant atât în sala de clasă cât și on-line.

Lecțiile sau clasele inversate (Flipped Classroom) este modelul care inversează relația tradițională dintre timpul petrecut în clasă și temele pentru acasă. Studenții învață acasă utilizând resursele video, cursuri și prelegeri online, iar profesorii folosesc timpul din clasă pentru aplicarea cunoștințelor, desfășoară proiecte ghidate de ei. Acest model permite profesorilor să folosească timpul din clasă mai eficient decât să predea cursuri tradiționale. Este o modalitate de regândire a predării pentru a construi experiențe de învățare centrate pe elev.

Un model nou care s-a conturat recent, dar mai rar întâlnit în cercetările teoreticienilor internaționali este *self-blend*. Modelul este binevenit situațiilor de învățare când elevii individual identifică conținuturi (cursuri on-line) care satisfac nevoile de cunoaștere personale. În acest caz ei nu sunt asistați de profesor sau pot fi și sunt conținuturi extra-curriculare care fortifică cunoștințele și competențele elevului.

Un element esențial în implementarea cu succes a învățării mixte este cultura școlară. „Cultura este un mod de a lucra împreună pentru atingerea obiectivelor comune care au fost exersate atât de frecvent și cu atât de mult succes, încât oamenii nici măcar nu se gândesc încercând să fac lucrurile într-un alt fel. Dacă s-a format o cultură, oamenii vor face autonom ceea ce trebuie să facă pentru a avea succes” M. Horn.

Figura 2. Cultura școlară în contextul învățării mixte

M. Horn specifică în cartea *Blended: Using Disruptive Innovation to Improve Schools* că cultura este un element critic în eficiența implementării învățării mixte într-o instituție de învățământ. Din numeroasele experiențe de implementare a modelelor mixte într-o remarcă referitoare la cultura de învățare a unei instituții se precizează: "Învățarea mixtă accelerează o cultură bună și o face excelentă, dar în același timp, poate accelera și una vicioasă și o va face teribilă." Cultura este deosebit de utilă sau toxică, în contextul învățării mixte, așa cum, ea presupune oferirea elevilor mai mult control și flexibilitate. Dacă elevii nu au dezvoltate și automatizate procesele și normele culturale de gestionare a acestui proces, atunci schimbarea către un mediu personalizat de învățare poate fi o experiență eșuată (Horn).

Astfel, o cultură a unui stil de învățare, se coagulează în timp pe durată unor experiențe de învățare mai lungi și repetate, când instituția implementează stilul dat și ajustează procesul de învățare conform priorităților și valorilor de învățare ale acesteia, stabilind un set de norme și reguli care în timp conturează comportamentul de învățare acceptat ca model. În cele din urmă, sistemul este atât de interiorizat încât aceste procese și priorități vor deveni reflex și formează ceea ce numim cultură de învățare a unei instituții. Eficiența implementării învățării mixte depinde în mare parte de existența unei metodologii bine planificată care include ca element esențial, și dezvoltarea unei culturi de învățare a instituției.

Iată câteva reguli sistematizate de autor ca fiind utile în modelarea culturii de învățare într-o instituție:

- Definirea unei probleme sau sarcină care se repetă din nou.
- Numirea unui grup pentru rezolvarea problemei.
- În caz de eșec, cereți-le să încerce din nou cu un proces diferit.
- Automatizarea comportamentului în caz de reușită, prin repetarea procesului de fiecare dată de către același grup când problema reapare.
- Înregistrarea și promovarea culturii.
- Modelarea și acceptarea unui comportament într-un mod compatibil cu cultura (M. Horn, Creați cultura de învățare, p. 255-256).

Mulți practicieni identifică cultura de învățare ca fiind foarte importantă în obținerea rezultatelor bune prin aplicarea învățării mixte, iar în parteneriatul profesor-elev trebuie să fie bazat pe: încredere, respect, independentă, colaborare și bunăvoință.

- Stabilirea unui model al așteptărilor din partea profesorului. Așteptările contribuie pozitiv la formarea realizărilor sociale și academice în clasă. Elevii reușesc dacă profesorul le indică clar un model al așteptărilor.

Studiile au arătat că atunci când profesorii stabilesc standarde ridicate, studenții tind să le realizeze în măsura posibilităților și astfel, învață mai multe pe parcursul anului.

- Încurajarea colaborării. Este important ca elevii să interacționeze, să parcurgă experiențe comunicative și de colaborare pozitivă în grup.

- Promovarea libertății elevilor de a se exprima în timpul activităților. Este important ca elevii să nu fie limitați în oportunitatea de a se expune. Acest lucru înseamnă că trebuie să se simtă confortabil adresând întrebări sau angajându-se în dezbateri respectuoase. Elevii trebuie să fie încurajați să utilizeze atât limbaj verbal cât și non-verbal, învățarea elevilor de a negocia și comunica dezacordurile cu succes va fi crucială nu numai într-o sală de clasă, ci și pe măsura înaintării ceea ce va facilita integrarea lor în lumea profesională. În concluzie elevii vor deveni mai încrezuți și vor beneficia de experiențe de învățare formative, pozitive.

- Transformarea sălii de clasă sau a mediului de învățare într-un loc sigur pentru a eșua. Eșecul este de neprețuit. Frica de eșec este ceea ce întârzie oamenii să-și urmeze visele sau îi împiedică să înceapă o activitate. Este foarte important ca profesorii să îi ajute pe elevi să înțeleagă că eșecul este o parte a procesului de învățare prin care ajung la succes.

- Modelarea modului în care elevii pot învăța. Aceasta include nu numai învățarea, dar și stabilirea obiectivelor. Obiectivele sunt o mare parte din învățare, iar elevii trebuie să știe să-și stabilească și să gestioneze obiectivele stabilite.

- Oferirea feedback-ului elevilor cât mai des, așa ei pot vedea dacă sunt pe calea bună sau trebuie să facă ajustări în procesul de învățare. Cu toate acestea, este important ca profesorii să exprime cu atenție feedback-ul și să-l ofere individual în anumite cazuri. Unii studenți sunt foarte sensibili la feedback-ul negativ și vor deveni mai rezervați.

Etapele aplicării învățării mixte într-o instituție:

- Constituirea unei echipe responsabile de implementarea a stilului de învățare mixtă
- Motivarea și responsabilizarea elevilor
- Exaltarea și focusarea pe procesul de învățare
- Identificarea tehnologiei utilizate.
- Planificarea și identificarea modelului de clasă reușit (grupe, echipe, etc.)
- Selectarea modelului cel mai reușit pentru grupele țintă sau instituție
- Crearea culturii de învățare.
- Ajustarea și eficientizarea paradigmei de abordare pe parcursul experiențelor de aplicare a modelului de învățare mixtă.

În concluzie, învățarea mixtă este stilul inovativ de învățare apreciat pentru flexibilitate, promovarea învățării individualizate și oportunitatea de a antrena în procesul educațional variate resurse didactice care corespund necesităților reale de formare ale elevului modern. Stilul de învățare mixtă combină mai multe modele care sunt aplicate în dependență de nevoile formative ale elevilor și valorile educaționale ale instituției. Succesul experiențelor de învățare mixtă este determinat de cultura școlară care se consolidează în timp fiind strategic dezvoltată de managerii instituției.

Bibliografie

1. Tucker C. R.. Balance with Blended Learning: Partner with Your Students to Reimagine Learning and Reclaim Your Life (Corwin Teaching Essentials) 1st Edition. Corwin: Kindle Edition, 2020. 190 p.
2. Clark H., Avrith T. The Google Infused Classroom: A Guidebook to Making Thinking Visible and Amplifying Student Voice. Elevate Books Edu, 2019. 188 p.
3. Horn M., Christensen C. M. Blended: Using Disruptive Innovation to Improve Schools. Publisher: Jossey-Bass; 1 edition, USA, 2014. 278 p.
4. <https://www.blendedlearning.org/basics/>
5. <https://www.blendedlearning.org/research/>
6. https://www.researchgate.net/publication/265519605_Engaging_blended_learning_students_an_evolutionary_approach_to_engaging_students_through_the_VLE
7. <https://www.oxfordlearning.com/what-you-need-to-know-about-blended-learning-the-basics-benefits/>.